

Aan:
Mans Flowers
t.a.v. [REDACTED]
Molenkampsweg 37
5306 VN Brakel

Datum: 11 oktober 2022

Betreft: Landschappelijke inpassing
Liesveldsesteeg 28 in Brakel

Van:
Nienhuis Landschapsarchitectuur
ir. [REDACTED]
Molenstraat 8
5314 BZ Bruchem

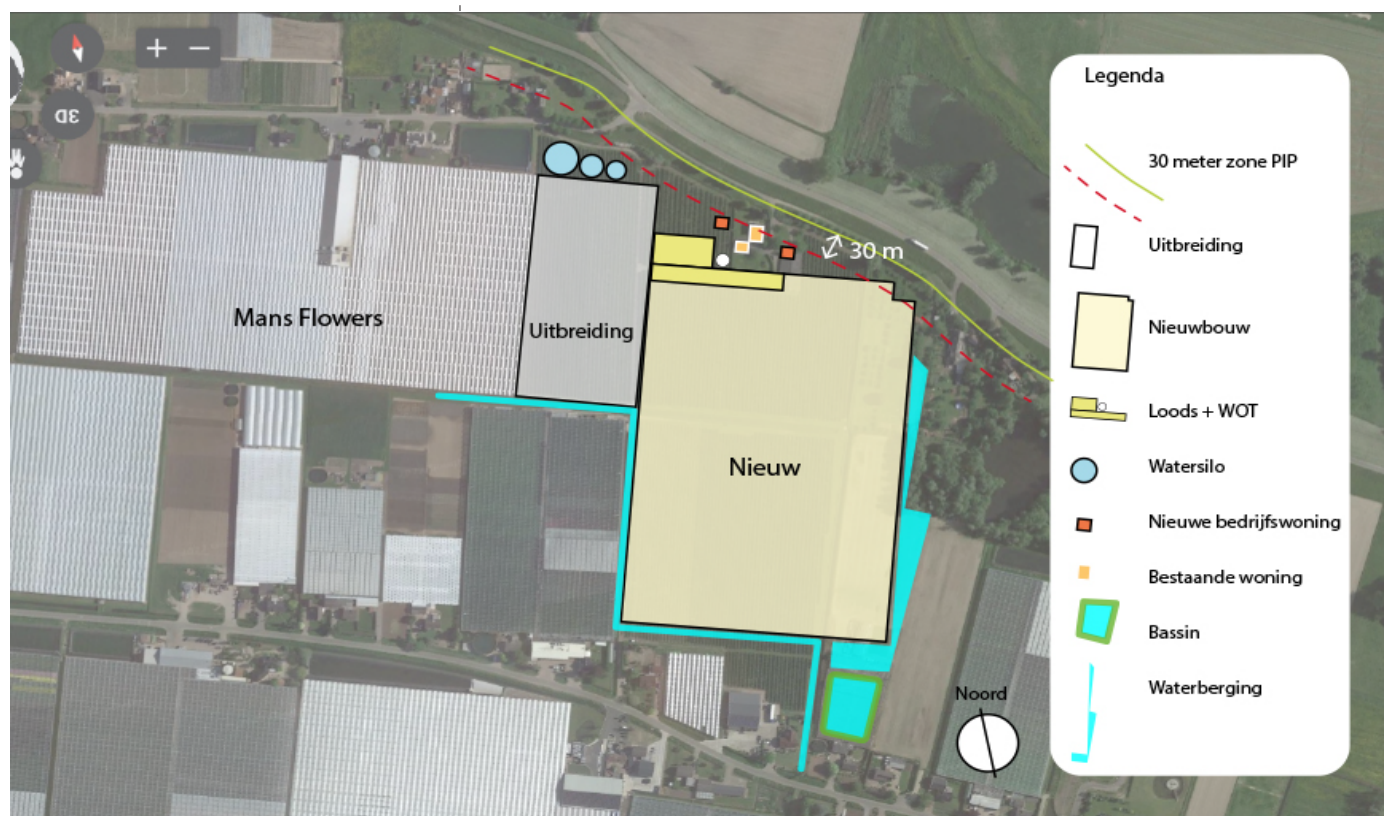
m [REDACTED]
e www.nienhuislandschap.nl
e info@nienhuislandschap.nl

Geachte [REDACTED]

Dit briefadvies gaat in op de landschappelijke inpassing van de door u gewenste uitbreiding ten oosten van de bestaande kwekerij Mans Flowers aan de Liesveldsesteeg in Brakel.

Uitbreiding en nieuwbouw

Binnen het intensiveringsgebied Brakel wilt u aan de oostzijde van de bestaande kas uitbreiden en nieuwbouwen. De nieuw te bouwen kas zal landschappelijk ingepast worden, conform de regels voor landschappelijke inpassing zoals vastgelegd in Bijlage 2 van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP). Hierin is opgenomen dat *'de afstand tussen de te realiseren kassen en bijbehorende voorzieningen zoals silo's, wkk's en bassins en de voet van de dijk minimaal 30 m bedraagt. Dit geldt ook voor kassen die haaks of schuin gelegen staan ten opzichte van de dijk.'* En dat laatste is hier het geval.

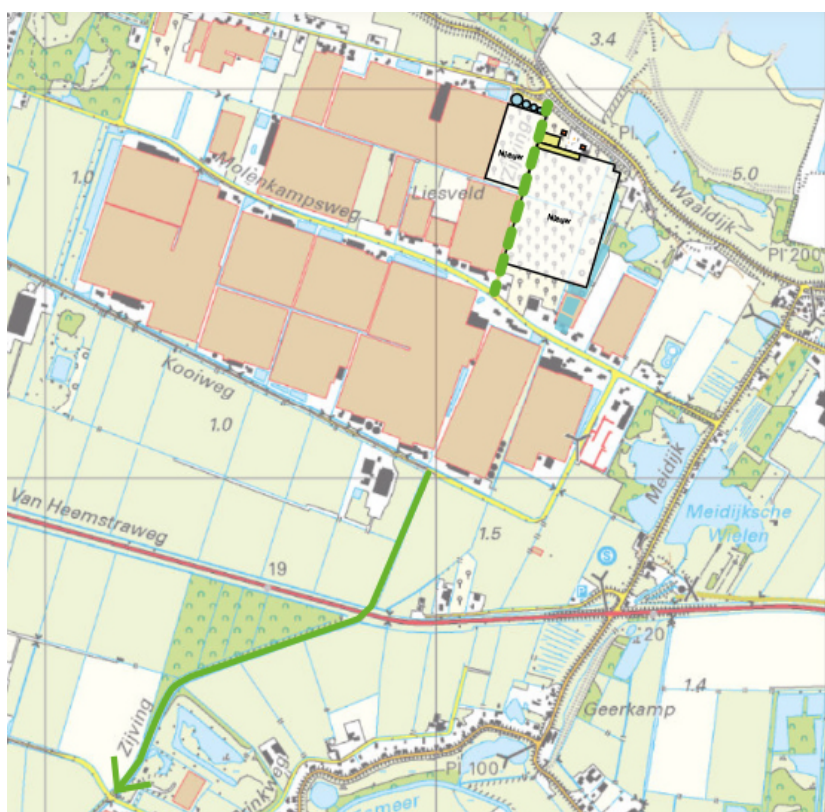
Zoals te zien op de bovenstaande illustratie vallen de nieuw te bouwen silo's en bedrijfswoningen buiten de 30 meter zone vanaf de dijkvoet. Met uitzondering van het meest noordoostelijke deel van de nieuw te bouwen kassen. Hier wordt vanwege een optimale bedrijfsvoering afgeweken van de 30 meter en iets dichterbij de dijkvoet gebouwd. Het waarom hiervan wordt in bijlage 1 van dit briefadvies verder toegelicht.

Zijving

Een beknopte analyse aan de hand van historische kaarten, leert ons dat de nieuwbouw over een bestaande zijving wordt aangelegd. Een zijving is een voormalige dwarskade (vaak met evenwijdige een sloot en een rij knotwilgen) haaks op de Waaldijk. De kade zelf is nu in het veld niet meer zichtbaar, maar de ligging deels nog wel in de vorm van een onverhard rijpad binnen de bestaande boomgaard.

Deze dwarskade (groene stippellijn) maakte deel uit van een stelsel waterkeringen. Delen hiervan zijn nog bewaard gebleven en zichtbaar, met name aan de zuidzijde van het intensiveringsgebied Brakel richting Poederoijen (groene pijl). De doorlopende kadestructuur is onderbroken door een eerdere ontwikkeling van glastuinbouw tussen de Kooiweg en de Molenkampsweg.

Nienhuis Landschapsarchitectuur is (mede) betrokken geweest bij het totstandkomen van de richtlijnen voor landschappelijke inpassing zoals opgenomen in het PIP. Tijdens dit proces is stilgestaan bij het al dan niet behouden en versterken van de zijving nabij de Waalkade. Besloten is om deze niet te herstellen, omdat de landschappelijke relatie daarvan met de overige - deels nog wel zichtbare - delen minimaal is en dat herstel een efficiënte bedrijfsvoering binnen het intensiveringsgebied van Brakel in de weg zit. De zijving, of (gedeeltelijk) herstel ervan, is dus geen uitgangspunt waarmee bij de landschappelijke inpassing rekening is gehouden.

Landschappelijke inpassing

De landschappelijke inpassing van de nieuwbouw concentreert zich vooral aan de Waalzijde. Dit is de noordzijde van het kassencomplex waardoor belemmering door schaduw van opgaand groen geen rol speelt. Onderstaande plankaart laat zien dat gekozen is voor een aaneengesloten struweelhaag over de volle breedte van de nieuwbouw. De haag kan vrij uitgroeien en bestaat uit diverse, bloeiende soorten.

Het aanplanten van een gevarieerde struweelhaag komt de biodiversiteit ten goede en de lijnvormige structuur biedt schuil-mogelijkheden aan kleine zoogdieren, zangvogels en insecten. Om te zorgen voor variatie in hoogte worden ook enkele solitaire bomen in en voor de struweel- haag aangeplant. Dit op voldoende afstand van de kas in verband met bladval in de goten. Vanwege beperkte ruimte tussen de toegangsweg en het meest westelijke waterbassin is daar gekozen voor een smalle, hoogopgaande haag van een soort.

Impressies

Hieronder zijn fotobewerkingen opgenomen die een beeld geven van de landschappelijke inpassing aan de noord-, oost- en zuidzijde.

Bovenstaande fotobewerking laat zien dat de landschappelijke inpassing aan de Waalzijde uitgevoerd wordt met een robuuste, vrij uitgroeiende struweelhaag met daarin enkele solitaire bomen. Deze inpassing wordt toegepast over de volle breedte van de nieuw te ontwikkelen kassen. Op de voorgrond is de Waaldijk te zien met de daar aanwezige beplanting. Dit geeft een mooie 'gelaagdheid' en diepte aan het landschap.

De fotobewerking op de volgende bladzijde laat zien hoe de landschappelijke inpassing er aan de oostzijde uit ziet. Hier volstaat het bestaande groen van de naastgelegen boomgaard en het groen

op en langs de Waaldijk evenals het groen rondom het bestaande wiel dat in het verleden ontstaan is na een dijkdoorbraak.

In de meest noordoostelijke deel van het plangebied staat de kas van Mans Flowers het dichtste op de Waaldijk. Anders dan in de zomermaanden, zal door bladval in de winter het zicht op de teelt van Mans aanwezig zijn. Tijdens de winter ontstaat zo aan de dijk een 'venster' op de glastuinbouw. Dit gegeven doet geen afbreuk aan de hier voorgestelde landschappelijke inpassing. Immers, de regels voor landschappelijke inpassing zoals opgenomen in het PIP zijn nooit bedoeld om het glas te verstoppen. Maar wel om de glastuinbouw met groen in te passen op een manier die aansluit bij het landschappelijke karakter van de Bommelerwaard.

Onderstaande fotobewerking laat zien dat de bestaande woningen en tuinen langs de Molenskampsweg afdoende zijn voor een voldoende landschappelijke inpassing aan die zijde.

Water

De extra verharding die ontstaat na nieuwbouw vraagt om watercompensatie. Deze waterbergingsopgave maakt geen deel uit van deze ruimtelijke onderbouwing. Wel worden twee elementen daarvan hier kort toegelicht zoals a) het veegpad langs de te verleggen A-watergang en b) het te realiseren bassin. Deze elementen zijn op het kaartje hieronder te zien.

In overleg met de eigenaar van de woning aan de Molenkampsweg komt het veegpad daar aan de zuidzijde van de A-watergang te liggen. Het veegpad kruist de watergang door middel van aan te leggen duikers. De woning is op het kaartje aangegeven met de rode ster en het beoogde veegpad met de gele lijn.

Het bassin wordt uitgevoerd conform de richtlijnen van het PIP. Daarbij gaat het om hellinghoek van de taluds rondom het bassin, het inzaaien van alle niet naar kas gekeerde zijde met gras en het bijpassende onderhoud ervan.

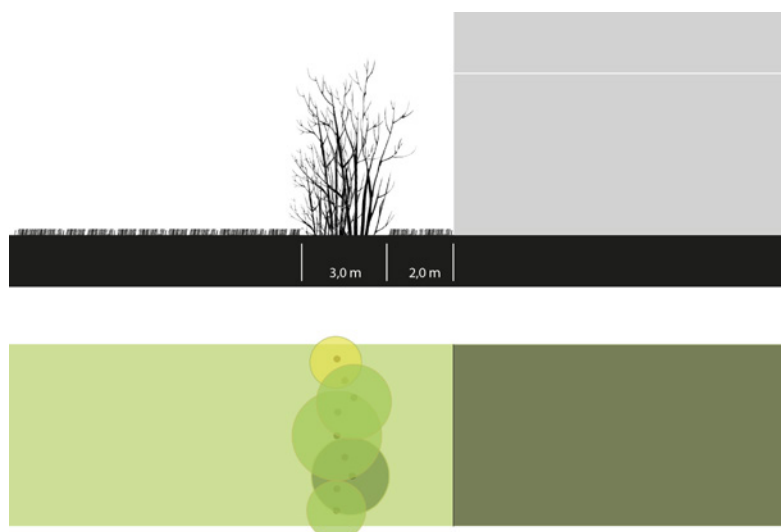
Hierboven is een referentiebeeld opgenomen zoals elders in de Bommelerwaard toegepast.

Soorten

Voorgesteld wordt om de struweelhaag uit te voeren met diverse soorten die passen bij het rivierengebied en bijdragen aan een verhoging van de biodiversiteit. De volgende soorten groeien uit tot een maximale hoogte van zo'n 6 meter:

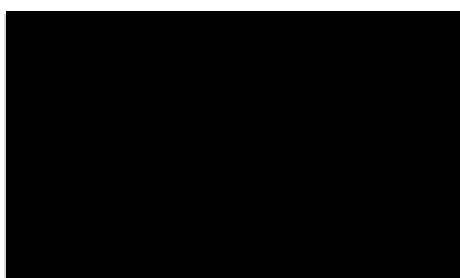
Krent (Amelanchier laevis)
Gele Kornoelje (Cornus mas)
Hazelaar (Corylus avellana)
Kardinaalsmuts (Eunonymus augustifolia)
Vlier (Sambucus nigra)
Lijsterbes (Sorbus aucuparia)
Gelderse roos (Viburnum opulus)

De solitaire bomen zijn de Hollandse linde (*Tilia x vulgaris*). Deze boom biedt nest- en schuil- mogelijkheden voor vogels en geldt als uitstekende drachtplant voor (wilde) bijen en andere insecten. Onderstaande doorsnede en het bovenaanzicht geven inzicht in de manier van aanplanten. De soorten worden daarbij afwisselend aangeplant met maximaal drie van dezelfde soort bij elkaar en een onderlinge afstand van 0,5 meter.

Tot slot

Bovenstaande onderbouwing van de landschappelijke inpassing kan meegenomen worden in het veegplan. Als er aanvullende vragen zijn of behoefte is aan meer informatie, dan hoor ik dat graag.

Het uitgangspunt bij het ontwerp van nieuwe kassen is allereerst het specifieke tuinbouwbelang en een bijhorende logische, efficiënte verkaveling. Dit belang wordt ook benoemd in het PIP en als onderdeel meegewogen bij de beoordeling van een uitbreidingsplan van een tuinbouwbedrijf.

Een logische en efficiënte verkaveling brengt met zich dat er door ondernemer gestreefd wordt naar optimalisatie van de kassen. Een rechthoek is optimaal omdat kassen worden gebouwd vanuit een stramien met vaste kap- en vakmaten. Ook heeft een rechthoek de kleinste oppervlakte aan gevels. Dit oppervlakte vormt een bron van mogelijk energieverlies. In de tuinbouwsector is energie de meest bepalende kostenfactor. Veel moeite wordt gedaan om het energieverbruik te minimaliseren. Het afwijken een rechthoekige vorm door het uithalen van hoeken leidt ertoe dat de oppervlakte aan gevels toeneemt en daarmee het energieverlies

Een ander aspect waardoor hoeken minder wenselijk zijn, is de automatisering in de kas zoals het toepassen van spuitrobots en oogstsystemen. Voor deze automatisering is het noodzakelijk dat er gewerkt kan worden met zoveel mogelijk vaste lengtes. Afwijkingen van deze lengtes leiden tot kostbare aanpassingen van die systemen met als gevolg een minder efficiënte benutting ervan.

Als laatste aspect wordt nog benoemd dat bouwkosten toenemen als er sprake is van hoeken in de kasvorm. Leidingwerk van onder andere de verwarming dient hierop aangepast te worden en dat werkt kostenverhogend. Ook de kasconstructie zelf dient zwaarder uitgevoerd te worden om andere krachtsverhouding te kunnen verdelen en opvangen. Een zwaardere constructie vergt meer grondwerk en materiaal, wat mede als gevolg van de gestegen grondstofprijzen een prijsopdrijvend en daardoor negatief effect heeft.